

İTÜ

**İŞ YERİ SAĞLIK VE
GÜVENLİK BİRİMİ
KOORDİNATÖRLÜĞÜ**

RİSK DEĞERLENDİRME DOKÜMANI

AĞUSTOS 2023

Doküman No	:	
Yayın Tarihi	:	
Revizyon No	:	
Revizyon Tarihi	:	
Sayfa No		1/5

1- RİSK DEĞERLENDİRMESİNDE AMAÇ

Bu Prosedür'ün amacı, İstanbul Teknik Üniversitesi Tekstil Teknolojileri ve Tasarımı Fakültesi Tekstil Mühendisliğinde bulunanların ve çalışanların sağlığına, işyeri güvenliğine (tesise ve malzemeye) zarar verebilecek İş Sağlığı ve Güvenliği yönünden yapılacak risk değerlendirmesinin usul ve esaslarının belirlenmesidir.

2- RİSK DEĞERLENDİRMESİNİN KAPSAMI

Bu Prosedür, İş Sağlığı ve Güvenliği açısından;

- Planlı ve plansız tüm çalışmaları,
- Gelen ziyaretçiler, öğrenciler ve tedarikçi çalışanları dahil çalışan tüm çalışanların yaptığı faaliyetler göz önüne alınarak tespit edilmesini ve değerlendirilerek kontrol altına alınmasını,
- Yurt içinde geçerli olan İSG (İş Sağlığı ve Güvenliği) mevzuatlarının gereklerinin yerine getirilmesini kapsar.

3- RİSK DEĞERLENDİRMESİNDE SORUMLULUK

3.1. Prosedürün Onayı ve Yürürlüğe Konması: Bu Prosedür, idare tarafından onaylanır ve imzalanmasından sonra yürürlüğe konur.

3.2. Prosedürün Yürütülmesi: Bu Prosedür'ün yürütülmesinden idare adına Risk değerlendirme ekibi sorumludur.

3.3. Prosedürün Kullanıcıları: Bu Prosedür Risk Değerlendirmesi Ekibi üyelerince uygulanır.

4- RİSK DEĞERLENDİRMESİ YAPMANIN FAYDALARI

Risk Değerlendirmesi analizlerinin yapılmasıyla çalışma ortamında aşağıdaki konularda fayda sağlamaktadır:

- a-Tehlikelerin tanınması,
- b-Risklerin önceden belirlenmesi,
- c-Çalışanlar için güvenli ortam tesisi,
- d-Kazaların önlenmesi ile maddi ve manevi kayıpların azaltılması,
- e-Kalite ve verim artışı sağlanması,
- f-Uluslararası saygınlık,
- g-Proaktif yaklaşım uygulama ve acil durumlara hazır olma,
- h-Sorumlulukların belirlenmesi ve görev paylaşımı.

Doküman No	:	
Yayın Tarihi	:	
Revizyon No	:	
Revizyon Tarihi	:	
Sayfa No		2/5

5- RİSK ANALİZİNİN TEMEL DAYANAKLARI

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu (Kanun No: 6331) Madde 4' e göre;

İşveren/İşveren Vekili çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede:

a) Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dahil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar.

b) Çalışma ortamında alınan İş Sağlığı ve Güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar.

c) Risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.

ç) Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne alır.

d) Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alır.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği (Sayı No: 28512) Madde 5'e göre;

(1) İşveren, çalışma ortamının ve çalışanların sağlık ve güvenliğini sağlama, sürdürme ve geliştirme amacı ile iş sağlığı ve güvenliği yönünden **risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.**

(2) Risk değerlendirmesinin gerçekleştirilmiş olması; işverenin, çalışma ortamında iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

(3) İşveren, risk değerlendirmesi çalışmalarında görevlendirilen kişi veya kişilere risk değerlendirmesi ile ilgili ihtiyaç duydukları her türlü bilgi ve belgeyi temin eder.

Yukarıdaki maddelere göre **Tekstil Teknolojileri ve Tasarımı Fakültesi Tekstil Mühendisliği İşveren Vekili** aşağıdaki süreçlerin gerçekleştirilmesinden sorumludur.

- Risk Değerlendirmesi (*Planlama, Risk kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması, Risk kontrol tedbirlerinin uygulanması, Uygulamaların izlenmesi*)
- Çalışanların Katılımı
- Uzman Katkısı Sağlanması
- Çalışanların Bilgilendirilmesi
- Çalışanların Eğitimi
- Koruma Önleme Anlayışı

Doküman No	:	
Yayın Tarihi	:	
Revizyon No	:	
Revizyon Tarihi	:	
Sayfa No		3/5

ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi

ISO 45001, etkin bir iş sağlığı ve güvenliği (İSG) yönetim sisteminin uygulanması için uluslararası kabul gören bir standarttır.

ISO 31000 Kurumsal Risk Yönetimi

Bu maddelere göre **Tekstil Teknolojileri ve Tasarımı Fakültesi Tekstil Mühendisliği** faaliyetlerine ait çalışma alanlarında risklerinin belirlenmesi ve önleyici metotların tanımlanması amacıyla bir değerlendirme gerçekleştirilmiştir.

6- RİSK DEĞERLENDİRMESİNİN ESASLARI

Birimde yaşayan bir İş Sağlığı ve Güvenliği Sistemi kurulması için aşağıdaki süreçlerin oluşturulması gerekmektedir.

- Politika (İş Sağlığı ve Güvenliği Politikası, Yönetimin Taahhüdü ve Takibi)
- Planla – Uygula – Kontrol Et – İyileştir süreçlerine uygun prosedürlerin oluşturulması (tehlikelerin tanımlanması, risklerin değerlendirilmesi ve kontrol önlemlerinin öngörülmesi / uygulanması)
- Eğitim Programının oluşturulması (Temel İSG ve diğer ilgili konular)
- İç Denetim süreçlerinin tanımlanması
- Sürekli İyileştirme ve Gelişme için süreçlerin tanımlanması

Yapılan Risk Değerlendirmesi; birimde gerçekleştirilen saha denetimlerine istinaden tespit tarihindeki karşılıklı görüşmeler, proses, ortam ve çalışma şartlarındaki koşullar esas alınarak hazırlanmıştır. **İstanbul Teknik Üniversitesi Gümüşsuyu Kampus Yerleşkesinde bulunan Tekstil Teknolojileri ve Tasarımı Fakültesi Tekstil Mühendisliğine yönelik hazırlanan 19 sayfa 219 maddeden** oluşan ekli risk değerlendirme raporunda; genel esaslar, bölümlere yönelik tehlikeler ve alınacak değerlendirmeler bulunmaktadır. Özellikle raporda **“Sorumlular”** ve **“Hedef Tarihleri”** ni kurum içinde yapacağınız toplantı sonrasında değerlendirip, bir aksiyon planı ile çalışmalara başlamalıdır.

7- RİSK DEĞERLENDİRMESİ METODU

Risk Değerlendirmesi çalışmasında, **5x5 L TİPİ MATRİS METODU** kullanılmıştır. Metodun uygulanmasında öncelikli olarak işletmede yapılan denetim gözetim sonuçları toplanarak mevcut tehlikeler tespit edildi. Tespit edilen bu tehlikelere başlı risklerin olasılık ve şiddet parametreleri, ekip üyelerinin ve çalışanların görüşü alınarak değerlendirme yapılmıştır. Tehlikenin tanımlanmasına bağlı olarak **“Risklerin Şiddeti ve Risklerin Oluşma Olasılığı”** parametreleri kullanılmak suretiyle risk değerlendirme gerçekleştirilmiştir. Matris uygulamasına ait veriler, **“Risk Değerlendirme Formu”** üzerinde detaylıca verilmiştir. Yapılan risk değerlendirme mevcut ve muhtemel durumlar göz önüne alınarak hazırlanmıştır.

Doküman No	:	
Yayın Tarihi	:	
Revizyon No	:	
Revizyon Tarihi	:	
Sayfa No		4/5

Değerlendirme tablosuna göre ilgili bölüm/süreç dahilindeki tüm faaliyetler sınıflandırılır. Faaliyetlerin belirlenmesinde, bölümlerin kendi içerisinde bölümlendirilmesi ile en küçük parçalar halinde sınıflandırılmasına dikkat edilir. Ardından faaliyetlerden kaynaklanan tehlikelerin, risklerin ve risklerin doğurabileceği sonuçların tanımlanması gerçekleştirilir. Risk değerlendirmesi yapılırken hem sağlık hem de güvenlik ile ilgili tehlike ve riskler tek tek ele alınır.

İstanbul Teknik Üniversitesi ilgili birime ait tehlikelerin tanımı ve risk değerlendirmesi için başında Risk değerlendirmesi ekibi tarafından yapılacak ve aynı ekiple yılda en az bir kez olmak üzere güncellenecektir.

8- RISK DEĞERLENDİRMESİ GEÇERLİLİK TARİHİ

Risk Değerlendirmesinin gerçekleştirildiği tarih, Risk Değerlendirme Formunun Birime tebliğ edildiği tarihtir.

Risk Değerlendirmesi dokümanının geçerlilik tarihi, mevzuatın öngördüğü durumla saklı kalmak koşuluyla 6 (altı) yıldır.

Fakültede tehlikelerin tanımı ve risk değerlendirmesi için başında Risk değerlendirmesi ekibi tarafından yapılacak ve aynı ekiple Yönetim Sistemleri kapsamında yılda en az bir kez olmak üzere güncellenecektir.

Risk değerlendirmesi; aşağıda belirtilen durumlarda ortaya çıkabilecek yeni risklerin, kurumun tamamını veya bir bölümünü etkiliyor olması göz önünde bulundurularak risk değerlendirmesi tamamen veya kısmen yenilenir.

- Kurumun taşınması veya binalarda değişiklik yapılması.
- Kurumda uygulanan teknoloji, kullanılan madde ve ekipmanlarda değişiklikler meydana gelmesi.
- Çalışma yönteminde ve sisteminde değişiklikler olması.
- İş kazası, meslek hastalığı veya ramak kala olay meydana gelmesi.
- Çalışma ortamına ait sınır değerlere ilişkin bir mevzuat değişikliği olması.
- Çalışma ortamı ölçümü ve sağlık gözetim sonuçlarına göre gerekli görülmesi.
- Çalışma ortamı dışından kaynaklanan ve kurumu etkileyebilecek yeni bir tehlikenin ortaya çıkması.

9- RİSK DEĞERLENDİRMESİ YAPILMASININ NEDENLERİ

1.	Daha önce hiç risk değerlendirmesi yapılmamış olması	
2.	Yeni bir makine veya ekipman alınması	
3.	İş organizasyonunda ve iş akışında değişiklikler yapılması	
4.	Yeni bir mevzuatın yürürlüğe girmesi veya mevcut mevzuatta değişiklik	
5.	Yeni tekniklerin geliştirilmesi	
6.	İş kazası veya meslek hastalığı meydana gelmesi	
7.	İş kazası veya meslek hastalığı ile sonuçlanmasa bile yangın, parlama ve patlama gibi işyerindeki iş sağlığı ve güvenliğini ciddi şekilde etkileyen olayların ortaya çıkması	
8.	Diğerleri (Güncelleme)	X

10- HAZIRLAYANLAR
